Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 10. júna 2021 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločná politika vo veciach azylu a doplnkovej ochrany – Smernica 2011/95/EÚ – Podmienky priznania doplnkovej ochrany – Článok 15 písm. c) – Pojem ‚vážne a individuálne ohrozenie' života alebo osoby civilistu z dôvodu všeobecného násilia v situáciách medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu – Vnútroštátna právna úprava stanovujúca požiadavku minimálneho počtu civilných obetí (usmrtených a zranených) v dotknutom regióne"

Vo veci C-901/19,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Vyšší správny súd Bádensko-Württembersko, Nemecko) z 29. novembra 2019 a doručený Súdnemu dvoru 10. decembra 2019, ktorý súvisí s konaním:

CF,

DN

proti

Bundesrepublik Deutschland,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predsedníčka tretej komory A. Prechal, sudcovia N. Wahl, F. Biltgen, L. S. Rossi (spravodajkyňa) a J. Passer,

generálny advokát: P. Pikamäe,

tajomník: D. Dittert, vedúci oddelenia,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 19. novembra 2020,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– CF a DN, v zastúpení: A. Kazak, Rechtsanwältin,

– nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller a R. Kanitz, splnomocnení zástupcovia,

– francúzska vláda, v zastúpení: E. de Moustier a D. Dubois, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

– holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman a M. Noort, splnomocnené zástupkyne,

– Európska komisia, v zastúpení: J. Tomkin a M. Wasmeier, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 11. februára 2021,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 2 písm. f) a článku 15 písm. c) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9).

2 Tento návrh bol podaný v rámci dvoch sporov medzi CF a DN, dvoma afganskými štátnymi príslušníkmi, a Bundesrepublik Deutschland (Spolková republika Nemecko), zastúpená Bundesminister des Innern, für Bau und Heimat (Spolkový minister vnútra, výstavby a komunít, Nemecko), ktorého zastupuje riaditeľ Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Spolkový úrad pre migráciu a utečencov, Nemecko), ktorých predmetom je jeho zamietnutie žiadosti o azyl CF a DN.

Právny rámec

Právo Únie

3 Odôvodnenia 6, 12, 13 a 33 až 35 smernice 2011/95 stanovujú:

„(6) Závery z Tampere… ustanovujú, že pravidlá týkajúce sa postavenia utečenca by sa mali doplniť opatreniami o doplnkových formách ochrany zabezpečujúcimi primerané postavenie akejkoľvek osobe, ktorá potrebuje takúto ochranu.

…

(12) Hlavným cieľom tejto smernice je na jednej strane zaistiť, aby členské štáty uplatňovali spoločné kritériá pre identifikáciu osôb, ktoré skutočne potrebujú medzinárodnú ochranu, a na druhej strane zaistiť, aby bola k dispozícii minimálna úroveň výhod pre tieto osoby vo všetkých členských štátoch.

(13) Aproximácia pravidiel o priznaní a obsahu postavenia utečenca a doplnkovej ochrany by mala pomôcť obmedziť sekundárne pohyby žiadateľov o medzinárodnú ochranu medzi členskými štátmi tam, kde takýto pohyb je spôsobený výlučne rozdielmi v legislatívnych rámcoch.

…

(33) Mali by sa stanoviť tiež normy pre vymedzenie doplnkovej ochrany a jej obsahu. Doplnková ochrana by mala byť doplnková a dodatočná k ochrane utečenca ustanovenej v Ženevskom dohovore [o právnom postavení utečencov, podpísanom v Ženeve 28. júla 1951].

(34) Je potrebné zaviesť spoločné kritériá, na základe ktorých žiadatelia o medzinárodnú ochranu majú byť uznaní za oprávnených na doplnkovú ochranu. Tieto kritériá by mali čerpať z medzinárodných záväzkov podľa dokumentov a postupov týkajúcich sa ľudských práv existujúcich v členských štátoch.

(35) Riziká, ktorým je spravidla vystavené obyvateľstvo krajiny alebo časť obyvateľstva, obvykle samotné nespôsobujú individuálne ohrozenie, ktoré by sa kvalifikovalo ako vážne bezprávie.“

4 Článok 2 tejto smernice, nazvaný „Vymedzenia pojmov“, uvádza:

„Na účely tejto smernice platia tieto vymedzenia pojmov:

a) ‚medzinárodná ochrana‘ znamená postavenie utečenca a doplnkovú ochranu, ako sú vymedzené v písmenách e) a g);

b) ‚osoba s postavením medzinárodnej ochrany‘ je osoba, ktorej bolo priznané postavenie utečenca alebo doplnková ochrana, ako sú vymedzené v písmenách e) a g);

…

f) ‚osoba oprávnená na doplnkovú ochranu‘ je štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva, ktorá nie je oprávnená ako utečenec, ale vzhľadom ku ktorej boli preukázané podstatné dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba by v prípade, keď by bola vrátená do svojej krajiny pôvodu alebo v prípade osoby bez štátneho občianstva do krajiny svojho doterajšieho pobytu, čelila reálnemu riziku utrpenia vážneho bezprávia, ako je definované v článku 15, a na ktorú sa neuplatňuje článok 17 ods. 1 a 2 a ktorá nemôže prijať alebo v dôsledku takéhoto rizika odmieta ochranu tejto krajiny;

g) ‚doplnková ochrana‘ znamená uznanie štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva členským štátom za osobu oprávnenú na doplnkovú ochranu;

…“

5 Článok 4 uvedenej smernice, nazvaný „Posudzovanie skutočností a okolností“, uvádza:

„1. Členské štáty môžu považovať za povinnosť žiadateľa predložiť čo najskôr všetky náležitosti potrebné na zdôvodnenie žiadosti o medzinárodnú ochranu. V spolupráci so žiadateľom je povinnosťou členského štátu posúdiť príslušné náležitosti žiadosti.

…

3. Posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu sa má vykonať na individuálnom základe a zahŕňa zohľadnenie:

a) všetkých príslušných skutočností, pokiaľ sa týkajú krajiny pôvodu v čase prijatia rozhodnutia o žiadosti…

b) príslušných vyhlásení a dokumentácie predloženej žiadateľom vrátane informácií o tom, či žiadateľ bol alebo môže byť predmetom prenasledovania alebo vážneho bezprávia;

c) individuálneho postavenia a osobných okolností žiadateľa vrátane takých faktorov ako pôvod, pohlavie a vek, s cieľom posúdenia, či by na základe osobných okolností žiadateľa činy, ktorým bol alebo mohol byť žiadateľ vystavený, predstavovali prenasledovanie alebo vážne bezprávie;

…

4. Skutočnosť, že žiadateľ už bol predmetom prenasledovania alebo vážneho bezprávia alebo priamych hrozieb takéhoto prenasledovania alebo takéhoto bezprávia, je vážnou známkou oprávnenej obavy žiadateľa z prenasledovania alebo reálneho rizika utrpenia vážneho bezprávia, pokiaľ neexistujú primerané dôvody domnievať sa, že takéto prenasledovanie alebo vážne bezprávie sa nebudú opakovať.

…“

6 Článok 8 tej istej smernice, nazvaný „Vnútroštátna ochrana“, znie:

„1. Ako súčasť posudzovania žiadosti o medzinárodnú ochranu môžu členské štáty určiť, že žiadateľ nepotrebuje medzinárodnú ochranu, ak má žiadateľ v niektorej časti krajiny pôvodu:

a) neopodstatnenú obavu z prenasledovania alebo nie je reálne ohrozený vážnym bezprávím, alebo

b) prístup k ochrane proti prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu, ako sa vymedzuje v článku 7,

a môže bezpečne a legálne odcestovať a získať možnosť prijatia do tejto časti krajiny a je možné reálne očakávať, že sa tam usadí.

2. Pri posudzovaní, či má žiadateľ opodstatnenú obavu z prenasledovania alebo je reálne ohrozený vážnym bezprávím, alebo má prístup k ochrane proti prenasledovaniu alebo vážnemu bezpráviu v časti krajiny pôvodu v súlade s odsekom 1, členské štáty zohľadnia v čase prijímania rozhodnutia o žiadosti všeobecné okolnosti prevládajúce v tejto časti krajiny a osobné okolnosti žiadateľa v súlade s článkom 4.…“

7 Článok 15 smernice 2011/95 s nadpisom „Vážne bezprávie“ stanovuje:

„Vážne bezprávie pozostáva:

a) z trestu smrti alebo popravy, alebo

b) z mučenia alebo neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo potrestania žiadateľa v krajine pôvodu, alebo

c) z vážneho a individuálneho ohrozenia života občana alebo osoby [ohrozenia života alebo osoby civilistu – *neoficiálny preklad*] z dôvodu všeobecného násilia v situáciách medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.“

8 Článok 18 tejto smernice, nazvaný „Priznanie doplnkovej ochrany“, stanovuje:

„Členské štáty priznajú doplnkovú ochranu štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátneho občianstva oprávneným na doplnkovú ochranu v súlade s kapitolami II a V.“

Nemecké právo

9 Smernica 2011/95 bola do nemeckého práva prebratá prostredníctvom Asylgesetz (zákon o azyle, BGBl. 2008 I, s. 1798), v znení účinnom v čase skutkových okolností vo veci samej (ďalej len „AsylG“).

10 § 3e AsylG, nazvaný „Vnútroštátna ochrana“, upravuje podmienky požadované pre existenciu alternatívy vnútroštátnej ochrany a stanovuje:

„1. Postavenie utečenca sa cudzincovi neprizná, ak

(1) v niektorej časti svojej krajiny pôvodu nemá opodstatnenú obavu z prenasledovania alebo má prístup k ochrane proti prenasledovaniu podľa § 3d a

(2) môže bezpečne a legálne odcestovať a získať možnosť prijatia do tejto časti krajiny a je možné reálne očakávať, že sa tam usadí.

2. Pri posudzovaní, či časť krajiny pôvodu spĺňa podmienky podľa odseku 1, sa zohľadnia všeobecné okolnosti prevládajúce v tejto časti krajiny a osobné okolnosti cudzinca v súlade s článkom 4 smernice 2011/95/EÚ v čase prijímania rozhodnutia o žiadosti. Na tento účel sa získajú presné a aktuálne údaje z príslušných zdrojov, napríklad od Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov a Európskeho podporného úradu pre azyl.“

11 § 4 ods. 1 a 3 AsylG prebratím článkov 2 a 15 smernice 2011/95 vymedzuje podmienky priznania doplnkovej ochrany takto:

„1. Cudzinec má nárok na doplnkovú ochranu, ak existujú podstatné a preukázané dôvody domnievať sa, že by vo svojej krajine pôvodu čelil riziku utrpenia vážneho bezprávia. Za vážne bezprávie sa považuje:

(1) trest smrti alebo poprava;

(2) mučenie alebo neľudské či ponižujúce zaobchádzanie alebo potrestanie, alebo

(3) vážne a individuálne ohrozenie života alebo integrity osoby z dôvodu všeobecného násilia v situáciách medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

…

3. § 3c až 3e sa uplatnia primerane. Prenasledovanie, ochrana pred prenasledovaním, resp. opodstatnená obava z prenasledovania sa nahradí rizikom vážneho bezprávia, ochranou pred vážnym bezprávím, resp. reálnym rizikom vážneho bezprávia; postavenie utečenca sa nahradí doplnkovou ochranou.“

Skutkový stav a prejudiciálne otázky

12 CF a DN sú dvaja afganskí civilisti pochádzajúci z provincie Nangarhár. Spolkový úrad pre migráciu a utečencov zamietol žiadosti o azyl, ktoré podali. Žaloby podané dotknutými osobami na správne súdy v Karlsruhe a Freiburgu (Nemecko) boli neúspešné.

13 CF a DN podali na Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Vyšší správny súd Bádensko-Württembersko, Nemecko) odvolanie, ktorým sa domáhali, aby im bola priznaná doplnková ochrana v súlade s § 4 AsylG.

14 V tomto kontexte žiada tento súd o objasnenie kritérií, ktoré treba uplatniť na účely priznania doplnkovej ochrany v prípade vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo osoby civilistu z dôvodu „všeobecného násilia v situáciách ozbrojeného konfliktu“ v zmysle článku 15 písm. c) v spojení s článkom 2 písm. f) smernice 2011/95.

15 Napriek spresneniam uvedeným v rozsudku zo 17. februára 2009, Elgafaji (C-465/07, EU:C:2009:94, bod 35), sa totiž Súdny dvor ešte nevyjadril ku kritériám uplatniteľným na určenie úrovne násilia požadovanej na preukázanie existencie vážneho a individuálneho ohrozenia z dôvodu všeobecného násilia v situáciách ozbrojeného konfliktu. Okrem toho judikatúra iných súdov v tejto oblasti nie je jednotná. Zatiaľ čo niekedy sa vykonáva komplexné posúdenie na základe všetkých okolností konkrétneho prípadu, iné prístupy vychádzajú výlučne z analýzy založenej na počte civilných obetí.

16 Vnútroštátny súd konkrétne zdôrazňuje, že na účely konštatovania, že osoba, ktorá nie je špecificky dotknutá z dôvodu okolností vlastných jej osobnej situácii, čelí vážnemu a individuálnemu ohrozeniu, sa judikatúra Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Nemecko) týkajúca sa § 4 ods. 1 prvej vety a § 4 ods. 1 druhej vety bodu 3 AsylG, ktorým sa preberá článok 15 písm. c) smernice 2011/95 v spojení s článkom 2 písm. f) tejto smernice, výrazne líši od judikatúry založenej na komplexnom posúdení špecifických okolností každého jednotlivého prípadu, ktoré uskutočňujú súdy iných členských štátov a Európsky súd pre ľudské práva.

17 Podľa Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) konštatovanie vážneho a individuálneho ohrozenia nevyhnutne predpokladá kvantitatívne zistenie „rizika usmrtenia a zranenia“, ktoré je vyjadrené pomerom počtu obetí v dotknutej oblasti k celkovému počtu osôb v populácii na tomto území, pričom získaný výsledok musí povinne dosiahnuť určitú minimálnu hodnotu. Ak sa táto minimálna hodnota nedosiahne, nie je potrebné žiadne ďalšie zisťovanie miery rizika, a ani celkové posúdenie osobitných okolností daného prípadu nemôže viesť ku konštatovaniu vážneho a individuálneho ohrozenia.

18 Pokiaľ ide o situáciu CF a DN, vnútroštátny súd uvádza, že nenadobudol presvedčenie, že tieto osoby sú z dôvodu ich osobnej situácie špecificky dotknuté násilím, ktoré panuje v provincii Nangarhár. No vzhľadom na všeobecnú bezpečnostnú situáciu v tejto provincii a najmä na skutočnosť, že región je dejiskom bojov medzi rôznymi stranami konfliktu, ktoré sú veľmi roztrieštené (vrátane teroristických skupín) a úzko prepojené s civilným obyvateľstvom, a že žiadna strana nie je schopná účinne kontrolovať región alebo chrániť civilné obyvateľstvo, ktoré je obeťou povstalcov a vládnych síl, sa vnútroštátny súd domnieva, že ak by boli CF a DN do tejto provincie navrátení, čelili by už v dôsledku svojej prítomnosti reálnemu riziku vážneho a individuálneho ohrozenia v dôsledku všeobecného násilia spôsobeného konfliktom. Okrem toho vzhľadom na ich mimoriadnu zraniteľnosť by CF a DN v prípade, že by sa museli vrátiť do Afganistanu, nemali ani prijateľnú alternatívu útočiska v krajine, keďže je vo všeobecnosti nerozumné predpokladať, že by sa mohli usadiť na iných miestach (ako sú Kábul, Herát a Mazár-e Šaríf).

19 Podľa vnútroštátneho súdu ak by sa malo vykonať komplexné posúdenie, ktoré zohľadňuje aj iné okolnosti vytvárajúce riziká, miera násilia, ktorá v súčasnosti existuje v provincii Nangarhár, by sa tak musela považovať za takú vysokú, že žalobcovia vo veci samej, ktorí nemajú prístup k ochrane vnútri krajiny, by boli vážne ohrození už v dôsledku svojej prítomnosti na dotknutom území. Naopak, ak by konštatovanie vážneho a individuálneho ohrozenia záviselo predovšetkým od počtu civilných obetí, návrhy uvedených žalobcov vo veci samej na priznanie doplnkovej ochrany by tak bolo potrebné zamietnuť.

20 Za týchto podmienok Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Vyšší správny súd Bádensko-Württembersko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Bránia článok 15 písm. c) a článok 2 písm. f) smernice 2011/95 výkladu a uplatňovaniu ustanovenia vnútroštátneho práva, podľa ktorého vážne a individuálne ohrozenie života alebo osoby civilistu z dôvodu všeobecného násilia v situáciách ozbrojeného konfliktu (v tom zmysle, že civilista by už v dôsledku svojej prítomnosti na dotknutom území čelil reálnemu riziku utrpenia takéhoto

ohrozenia) v tých prípadoch, v ktorých táto osoba nie je špecificky dotknutá z dôvodu okolností vlastných jej osobnej situácii, môže existovať len vtedy, keď sa zistil minimálny počet už vzniknutých civilných obetí (usmrtených a zranených)?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, má sa otázka, či vznikne ohrozenie v tomto zmysle, posudzovať na základe komplexného zohľadnenia všetkých okolností konkrétneho prípadu? Ak nie, aké iné požiadavky vyplývajúce z práva Únie musí toto posudzovanie spĺňať?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

21 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 15 písm. c) smernice 2011/95 vykladať v tom zmysle, že bráni výkladu vnútroštátnej právnej úpravy, podľa ktorej v prípade, že osoba civilista nie je špecificky dotknutá z dôvodu okolností vlastných jej osobnej situácii, je konštatovanie existencie vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo osoby civilistu z dôvodu „všeobecného násilia v situáciách ozbrojeného konfliktu“ v zmysle tohto ustanovenia podmienené tým, že pomer počtu obetí v dotknutej oblasti k celkovému počtu osôb v populácii na tomto území dosiahne určitú minimálnu hodnotu.

22 Na účely odpovede na túto otázku treba pripomenúť, že cieľom smernice 2011/95, prijatej predovšetkým na základe článku 78 ods. 2 písm. b) ZFEÚ, je okrem iného zaviesť jednotný systém doplnkovej ochrany. V tejto súvislosti z odôvodnenia 12 tejto smernice vyplýva, že jedným z jej cieľov je zaistiť, aby členské štáty uplatňovali spoločné kritériá na identifikáciu osôb, ktoré skutočne potrebujú medzinárodnú ochranu (pozri rozsudok z 23. mája 2019, Bilali, C-720/17, EU:C:2019:448, bod 35 a citovanú judikatúru).

23 V tejto súvislosti z článku 18 smernice 2011/95 v spojení s vymedzením pojmu „osoba oprávnená na doplnkovú ochranu“ nachádzajúceho sa v článku 2 písm. f) tejto smernice a pojmu „doplnková ochrana“ nachádzajúceho sa v jej článku 2 písm. g) vyplýva, že doplnková ochrana uvedená v tejto smernici sa v zásade musí priznať každému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny alebo osobe bez štátneho občianstva, ktorí by v prípade návratu do svojej krajiny pôvodu alebo krajiny obvyklého pobytu čelili reálnemu riziku utrpenia vážneho bezprávia v zmysle článku 15 uvedenej smernice (pozri rozsudok z 23. mája 2019, Bilali, C-720/17, EU:C:2019:448, bod 36 a citovanú judikatúru).

24 Treba tiež pripomenúť, ako uviedol generálny advokát v bode 16 svojich návrhov, že smernica 2011/95 s účinnosťou od 21. decembra 2013 zrušila a nahradila smernicu Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 304, 2004, s. 12; Mim. vyd. 19/007, s. 96), a že táto zmena právnej normy neviedla k žiadnej zmene právneho režimu priznávania doplnkovej ochrany, ani k zmene číslovania dotknutých ustanovení. Znenie článku 15 písm. c) smernice 2011/95 je teda presne zhodné so znením článku 15 písm. c) smernice 2004/83, takže judikatúra týkajúca sa tohto druhého ustanovenia je relevantná pre výklad prvého uvedeného ustanovenia [pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. januára 2021, Bundesrepublik Deutschland (Postavenie Palestínčana bez štátnej príslušnosti ako utečenca), C-507/19, EU:C:2021:3, bod 37].

25 Článok 15 smernice 2011/95 stanovuje tri druhy „vážneho bezprávia“, ktorých naplnenie môže viesť k priznaniu doplnkovej ochrany osobe, ktorá ich utrpela. Pokiaľ ide o dôvody nachádzajúce sa v bode a), a to pozostávajúce z „trestu smrti alebo popravy“, a v bode b), a to pozostávajúce z rizika

„mučenia alebo neľudského… zaobchádzania“, pokrýva toto „vážne bezprávie“ situácie, v ktorých je žiadateľ o doplnkovú ochranu vystavený špecificky riziku bezprávia osobitného typu (rozsudok zo 17. februára 2009, Elgafaji, C-465/07, EU:C:2009:94, bod 32).

26 Naopak, ako spresnil Súdny dvor, bezprávie, definované v článku 15 písm. c) tejto smernice ako „vážne a individuálne ohrozenie života alebo osoby“ žiadateľa, pokrýva „všeobecnejšie riziko“ zásahu než prípady uvedené v písmenách a) a b) toho istého článku. Majú sa totiž na mysli skôr širšie „ohrozenia života alebo osoby“ civilistu než určité typy násilia. Navyše tieto ohrozenia sú spôsobené všeobecnou situáciou ozbrojeného konfliktu, ktorá vytvára „všeobecné násilie“, čo predpokladá, že sa môže vzťahovať na osoby bez ohľadu na ich osobnú situáciu (rozsudok zo 17. februára 2009, Elgafaji, C-465/07, EU:C:2009:94, body 33 a 34).

27 Inými slovami, ako uviedol generálny advokát v bode 20 svojich návrhov, konštatovanie existencie „vážneho a individuálneho ohrozenia“ v zmysle článku 15 písm. c) smernice 2011/95 nepodlieha podmienke, aby žiadateľ o doplnkovú ochranu predložil dôkaz, že je špecificky dotknutý z dôvodu okolností vlastných jeho osobnej situácii.

28 V tomto kontexte musí byť totiž pojem „individuálne“ chápaný ako pojem pokrývajúci bezprávie smerujúce proti civilným osobám bez ohľadu na ich totožnosť, pokiaľ miera všeobecného násilia charakterizujúca prebiehajúci ozbrojený konflikt, posudzovaná príslušnými vnútroštátnymi orgánmi rozhodujúcimi o žiadosti o doplnkovú ochranu alebo súdmi členského štátu, ktorým je predložené rozhodnutie o zamietnutí takejto žiadosti, dosiahne takú vysokú úroveň, že existujú podstatné a preukázané dôvody domnievať sa, že civilná osoba vyhostená do predmetnej krajiny, prípadne do predmetného regiónu by zo samotného dôvodu svojej prítomnosti na ich území čelila reálnemu riziku utrpenia vážneho ohrozenia uvádzanému v článku 15 písm. c) uvedenej smernice (rozsudok zo 17. februára 2009, Elgafaji, C-465/07, EU:C:2009:94, bod 35).

29 V prejednávanej veci, ako bolo uvedené v bode 18 tohto rozsudku, vnútroštátny súd nenadobudol presvedčenie, že žalobcovia vo veci samej sú z dôvodu svojej osobnej situácie špecificky osobne dotknutí násilím, ktoré panuje v provincii Nangarhár. Naproti tomu sa domnieva, že vzhľadom na všeobecnú bezpečnostnú situáciu v tejto provincii by uvedení žalobcovia vo veci samej, ak by boli do tejto provincie vyhostení, čelili reálnemu riziku utrpenia vážneho a individuálneho ohrozenia v dôsledku všeobecného násilia spôsobeného konfliktom.

30 Ako však bolo tiež pripomenuté v bode 17 tohto rozsudku, podľa judikatúry Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) konštatovanie takého vážneho a individuálneho ohrozenia nevyhnutne predpokladá kvantitatívne zistenie „rizika usmrtenia a zranenia“, ktoré je vyjadrené pomerom počtu obetí v dotknutej oblasti k celkovému počtu osôb v populácii na tomto území, pričom pomer musí povinne dosiahnuť určitú minimálnu hodnotu. Ak sa táto minimálna hodnota nedosiahne, nevykoná sa celkové posúdenie osobitných okolností konkrétneho prípadu.

31 V tejto súvislosti však treba na jednej strane vychádzať z toho, že kritérium uplatnené Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd), podľa ktorého konštatovanie existencie „vážneho a individuálneho ohrozenia“ v zmysle článku 15 písm. c) smernice 2011/95 predpokladá, že počet už zistených obetí vzhľadom na celkovú populáciu v dotknutom regióne dosiahne určitú minimálnu hodnotu, možno samozrejme považovať za relevantné na účely konštatovania existencie takéhoto ohrozenia.

32 Vysoký podiel medzi celkovým počtom civilistov žijúcich v dotknutom regióne a skutočnými obeťami násilia páchaného stranami konfliktu proti životu alebo fyzickej integrite civilistov v tomto regióne totiž môže viesť k záveru, že v budúcnosti môže dôjsť v uvedenom regióne k ďalším civilným obetiam. Takéto konštatovanie by tak umožnilo preukázať existenciu vážneho ohrozenia uvedeného v článku 15 písm. c) uvedenej smernice 2011/95.

33 Na druhej strane však treba uviesť, že to isté konštatovanie nemôže predstavovať jediné rozhodujúce kritérium na účely konštatovania existencie „vážneho a individuálneho ohrozenia“ v zmysle článku 15 písm. c) smernice 2011/95. Predovšetkým neexistencia takéhoto konštatovania nemôže sama osebe stačiť na to, aby sa systematicky a za každých okolností vylúčila existencia rizika takého ohrozenia v zmysle tohto ustanovenia, a preto automaticky a bez výnimiek viesť k vylúčeniu doplnkovej ochrany.

34 Takýto prístup by bol totiž v prvom rade v rozpore s cieľmi smernice 2011/95, ktoré spočívajú v priznaní doplnkovej ochrany každej osobe, ktorá potrebuje takúto ochranu. Konkrétne, ako vyplýva z odôvodnení 6 a 12 tejto smernice, jej hlavným cieľom je predovšetkým zaistiť, aby členské štáty uplatňovali spoločné kritériá na identifikáciu osôb, ktoré skutočne potrebujú medzinárodnú ochranu, tým, že im poskytnú zodpovedajúce právne postavenie.

35 Systematické uplatňovanie jediného kvantitatívneho kritéria príslušnými orgánmi členského štátu, ktoré nemusia byť spoľahlivé vzhľadom na konkrétne ťažkosti so získavaním objektívnych a nezávislých zdrojov informácií v oblastiach ozbrojeného konfliktu, ako je minimálny počet civilných obetí, zranených alebo usmrtených, na účely odmietnutia priznania doplnkovej ochrany, pritom môže viesť vnútroštátne orgány k tomu, aby odmietli priznať medzinárodnú ochranu v rozpore s povinnosťou členských štátov identifikovať osoby, ktoré skutočne potrebujú túto doplnkovú ochranu.

36 Po druhé by takýto výklad mohol viesť žiadateľov o medzinárodnú ochranu k tomu, aby sa dostali do členských štátov, ktoré neuplatňujú kritérium určitej minimálnej hodnoty už zistených obetí, alebo ktoré v tejto súvislosti uplatňujú nižšiu minimálnu hodnotu, čo by mohlo podporiť prax „forum shopping“, ktorej cieľom je obísť pravidlá zavedené smernicou 2011/95. Treba však pripomenúť, že podľa odôvodnenia 13 tejto smernice aproximácia pravidiel o priznaní a obsahu postavenia utečenca a doplnkovej ochrany by mala predovšetkým pomôcť „obmedziť sekundárne pohyby žiadateľov o medzinárodnú ochranu medzi členskými štátmi“ tam, kde je takýto pohyb spôsobený výlučne rozdielmi v legislatívnych rámcoch.

37 S prihliadnutím na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 15 písm. c) smernice 2011/95 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni výkladu vnútroštátnej právnej úpravy, podľa ktorej v prípade, že osoba civilista nie je špecificky dotknutá z dôvodu okolností vlastných jej osobnej situácii, je konštatovanie existencie vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo osoby civilistu z dôvodu „všeobecného násilia v situáciách ozbrojeného konfliktu“ v zmysle tohto ustanovenia podmienené tým, že pomer počtu obetí v dotknutej oblasti k celkovému počtu osôb v populácii na tomto území dosiahne určitú minimálnu hodnotu.

O druhej otázke

38 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 15 písm. c) smernice 2011/95 vykladať v tom zmysle, že na určenie existencie „vážneho a individuálneho ohrozenia“ v zmysle tohto ustanovenia sa vyžaduje komplexné zohľadnenie všetkých okolností konkrétneho prípadu, a ak to tak nie je, aké iné požiadavky musia byť na tento účel splnené.

39 Na účely odpovede na túto otázku treba na úvod konštatovať, ako v podstate uviedol generálny advokát v bode 56 svojich návrhov, že pojem „vážne a individuálne ohrozenie“ života alebo osoby žiadateľa o doplnkovú ochranu v zmysle článku 15 písm. c) smernice 2011/95 sa má vykladať extenzívne.

40 Na určenie existencie „vážneho a individuálneho ohrozenia“ v zmysle článku 15 písm. c) smernice 2011/95 sa tak vyžaduje komplexné zohľadnenie všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu, najmä tých, ktorými sa vyznačuje situácia krajiny pôvodu žiadateľa.

41 Pokiaľ totiž ide o žiadosť o medzinárodnú ochranu podanú na základe článku 15 písm. c) smernice 2011/95, hoci táto žiadosť neodkazuje na skutočnosti, ktoré sú špecifické pre situáciu žiadateľa, z článku 4 ods. 3 tejto smernice vyplýva, že takáto žiadosť musí byť predmetom individuálneho posúdenia, na účely ktorého treba zohľadniť celý rad skutočností.

42 Medzi tieto skutočnosti patria podľa článku 4 ods. 3 písm. a) tejto smernice najmä „všetk[y] príslušn[é] skutočnost[i], pokiaľ sa týkajú krajiny pôvodu v čase prijatia rozhodnutia o žiadosti“.

43 Konkrétnejšie, ako v podstate uviedol generálny advokát v bodoch 56 a 59 svojich návrhov, možno tiež zohľadniť najmä intenzitu ozbrojených stretov, úroveň organizácie prítomných ozbrojených síl a dĺžku trvania konfliktu, ako skutočnosti, ktoré prichádzajú do úvahy pri posúdení reálneho rizika vážneho bezprávia v zmysle článku 15 písm. c) smernice 2011/95 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2014, Diakité, C-285/12, EU:C:2014:39, bod 35), ako aj iné skutočnosti, ako napríklad územný rozsah situácie všeobecného násilia, skutočné cieľové miesto žiadateľa v prípade jeho návratu do dotknutej krajiny alebo regiónu a prípadne úmyselnú agresiu bojujúcich strán proti civilistom.

44 Z toho vyplýva, že systematické uplatňovanie takého kritéria, ako je minimálny počet civilných obetí, zranených alebo usmrtených, na určenie stupňa intenzity ozbrojeného konfliktu príslušnými orgánmi členského štátu bez toho, aby preskúmali všetky relevantné okolnosti, ktorými sa vyznačuje situácia krajiny pôvodu žiadateľa o doplnkovú ochranu, je v rozpore s ustanoveniami smernice 2011/95, pretože môže viesť tieto orgány k tomu, aby odmietli priznať túto ochranu v rozpore s povinnosťou členských štátov identifikovať osoby, ktoré skutočne potrebujú uvedenú ochranu.

45 S prihliadnutím na predchádzajúce úvahy treba na druhú otázku odpovedať tak, že článok 15 písm. c) smernice 2011/95 sa má vykladať v tom zmysle, že na určenie existencie „vážneho a individuálneho ohrozenia“ v zmysle tohto ustanovenia sa vyžaduje komplexné zohľadnenie všetkých okolností konkrétneho prípadu, najmä tých, ktorými sa vyznačuje situácia krajiny pôvodu žiadateľa.

O trovách

46 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

1. **Článok 15 písm. c) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany sa má vykladať v tom zmysle, že bráni výkladu vnútroštátnej právnej úpravy, podľa ktorej v prípade, že osoba civilista nie je špecificky dotknutá z dôvodu okolností vlastných jej osobnej situácii, je konštatovanie existencie vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo osoby civilistu z dôvodu „všeobecného násilia v situáciách ozbrojeného konfliktu“ v zmysle tohto ustanovenia podmienené tým, že pomer počtu obetí v dotknutej oblasti k celkovému počtu osôb v populácii na tomto území dosiahne určitú minimálnu hodnotu.**

2. **Článok 15 písm. c) smernice 2011/95 sa má vykladať v tom zmysle, že na určenie existencie „vážneho a individuálneho ohrozenia“ v zmysle tohto ustanovenia sa vyžaduje komplexné zohľadnenie všetkých okolností konkrétneho prípadu, najmä tých, ktorými sa vyznačuje situácia krajiny pôvodu žiadateľa.**

Podpisy